

Utnämning av nominerad elmarknadsoperatör

Beslut

- 1 Energimarknadsinspektionen (Ei) utser Nasdaq Spot AB (Nasdaq Spot) till nominerad elmarknadsoperatör (NEMO) i samtliga svenska elområden för utförande av gemensam dagen före-koppling.
- 2 Nasdaq Spot ska till Ei anmäla förändringar i verksamheten som kan ha betydelse för bedömningen av uppfyllandet av kraven i artikel 6.1 punkterna a-j i Kommissionens förordning (EU) 2015/1222 av den 24 juli 2015 om fastställande av riktlinjer för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning (förordning (EU) 2015/1222).
- 3 Nasdaq Spot ska senast den 31 december 2021 och därefter senast den sista arbetsdagen i varje efterföljande kvartal skriftligen informera Ei om utvecklingen av införandet av handelsverksamheten utifrån kriterierna i artikel 6.1 i förordning (EU) 2015/1222. Rapporteringen ska fortgå fram till det kvartal som infaller närmast efter att Nasdaq Spot inlett handel med fysiska energiprodukter i ett eller flera svenska elområden.

Återkallelseförbehåll m.m.

Beslutet kan komma att återkallas av Ei om förutsättningarna ändras så att det bedöms att Nasdaq Spot inte uppfyller kraven i artikel 6.1 punkterna a-j i förordning (EU) 2015/1222.

Detta beslut kan komma att ändras eller upphävas efter begäran av Europeiska kommissionen.

Beskrivning av ärendet

Energimarknadsinspektionen (Ei) beslutade den 20 december 2018 att utse Nasdaq Oslo ASA (Nasdaq Oslo) till NEMO i samtliga svenska elområden för utförande av gemensam dagen före-koppling.

I juni 2020 informerade den norska Finansinspektionen i Norge Nasdaq Oslo att företaget var tvunget att utföra sin NEMO-verksamhet på den gemensamma dagen före-marknaden från en separat juridisk person som är åtskild från Nasdaq Oslos övriga verksamheter. För att tillgodose detta krav bildades det svenska aktiebolaget Nasdaq Spot med syftet att framöver ta över och bedriva NEMO-verksamheten på den gemensamma dagen före-marknaden i Sverige.

Ansökan

Den 29 januari 2021 kom Nasdaq Spot in med en ansökan om att få bli utnämnd till nominerad elmarknadsoperatör i samtliga svenska elområden på dagen före-marknaden. Av ansökan framgår att Nasdaq Spot är ett svenskt aktiebolag med huvudkontor i Stockholm i Sverige.

Nasdaq Spot har i sin ansökan redogjort för hur de avser att kontraktera de resurser som krävs för att gemensamt och samordnat med övriga nominerade elmarknadsoperatörer kunna hantera driften av den gemensamma dagen före-kopplingen. Nasdaq Spot har också redovisat sina finansiella tillgångar, lämnat en prognos för balans- och resultaträkning över de kommande tre verksamhetsåren samt beskrivit tekniska system, informationsteknik och driftförfaranden.

Nasdaq Spot har uppgett att de kommer att publicera all relevant information om sina uppgifter som nominerad elmarknadsoperatör. De har vidare redogjort för hur de ekonomiskt kommer att särredovisa verksamheten som följer av att vara nominerad elmarknadsoperatör från övrig verksamhet samt redogjort för principerna för särredovisningen. Ansökan innehåller även uppgifter om ägarstruktur samt namn på nyckelpersoner.

Nasdaq Spot har inte ansökt om att få bli nominerad elmarknadsoperatör i någon annan medlemsstat i EU. Nasdaq Spot uppger dock att de har för avsikt att använda sin utnämning som nominerad elmarknadsoperatör i Sverige för att eventuellt även kunna erbjuda sina tjänster i alla nordiska elområden och i regionen CWE (bestående av Frankrike, Tyskland, Belgien, Nederländerna och Luxemburg). De uppger också att de har ansökt om marknadsplatslicens i Norge.

Nasdaq Spot har i sin ansökan beskrivit vilka krav som kommer att ställas för att en marknadsaktör ska kunna ansöka om medlemskap hos dem samt hur processerna kommer att se ut för att ansöka om medlemskap. I Nasdaq Spots avtal för medlemskap, som kommer att finnas publicerat på Nasdaqs hemsida, beskrivs det bland annat vilken sekretess som gäller för berörda parter. På Nasdaqs hemsida kommer även deras handels- och clearingregler publiceras.

Nasdaq Spot nämner i ansökan att de kommer att delegera marknadsövervakningen och all dess verksamhet till Nasdaq Oslo. Nasdaq Spot har i sin ansökan redogjort för Nasdaq Oslos rutiner för marknadsövervakning som kommer att vara på plats och vilka övervakningssystem som kommer att användas. I ansökan nämns även att potentiella överträdelser av artikel 3 och 5 i Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) 1227/2011 av den 25 oktober 2011 om integritet och öppenhet på grossistmarknaderna för energi (förordning (EU) 1227/2011) kommer att rapporteras till relevant tillsynsmyndighet.

Alla avtal som kommer att handlas på Nasdaq Spot kommer att vara föremål för obligatorisk clearing av Nasdaq Clearing AB (Nasdaq Clearing). Nasdaq Clearing har tillstånd från den svenska Finansinspektionen att bedriva clearingverksamhet och står också under deras tillsyn. Nasdaq Spot har i sin ansökan uppgett att Nasdaq Clearing kommer att ansvara för clearingen av fysiska energiprodukter och att Nasdaq Clearing har ansökt om utökat clearingtillstånd för detta hos Finansinspektionen.

Nasdaq Spot redogör i ansökan att i och med implementeringen av det nordiska ramverket för flera nominerade elmarknadsoperatörer (MNA) behöver de inte längre kunna kommunicera direkt med Affärsverket svenska kraftnät (Svenska kraftnät) på det sätt som tidigare krävts för att Nasdaq ska ha kunnat vara verksam på den gemensamma dagen före-marknaden. Nasdaq Spot har i sin ansökan beskrivit de systemförändringar och tester som de genomfört mellan november 2019 och mars 2020. Nasdaq Spot har även förtydligat att alla kontrakt som Nasdaq Oslo hittills tecknat för att genomföra sina NEMO-funktioner, inklusive Single Day-Ahead Coupling Operations Agreement (DAOA), samt de rättigheter och skyldigheter som medföljt av dessa kontrakt, kommer att föras över till Nasdaq Spot när bolaget blivit utnämnd till NEMO.

Ei:s handläggning av ansökan

Ei har under handläggningen bett om kompletterande information och material som Ei ansett som nödvändigt för att kunna pröva ansökan.

Bestämmelser som ligger till grund för beslutet

Förordning (EU) 2015/1222

Såvida medlemsstaterna inte föreskriver något annat ska tillsynsmyndigheter utgöra den utnämmande myndigheten, med ansvar att utnämna nominerade elmarknadsoperatörer, att övervaka att utnämningsskriterier uppfylls och, i fråga om nationella lagstadgade monopol, att godkänna avgifter till nominerade elmarknadsoperatörer eller metoderna för att beräkna avgifter till nominerade elmarknadsoperatörer (artikel 4.3).

Nominerade elmarknadsoperatörer ska agera som marknadsoperatörer på nationella eller regionala marknader för att i samarbete med systemansvariga för överföringssystem utföra gemensam dagen före- och intradagskoppling. Deras arbetsuppgifter ska inbegripa mottagning av order från marknadsaktörer, övergripande ansvar för matchning och tilldelning av order i enlighet med resultaten från den gemensamma dagen före- och intradagskopplingen, offentliggörande av priser, samt fastställande och clearing av de avtal som är resultatet av affärerna i enlighet med relevanta överenskommelser mellan aktörerna och bestämmelser (artikel 7.1).

En sökande ska utnämnas till nominerad elmarknadsoperatör endast om följande krav uppfylls av den sökande:

- a) Den sökande har kontrakterat eller ska kontraktera lämpliga resurser för gemensam, samordnad och med reglerna överensstämmande drift av gemensam dagen före- och/eller intradagskoppling, inklusive de resurser som är nödvändiga för att fullgöra funktionen som nominerad elmarknadsoperatör, ekonomiska resurser, nödvändig informationsteknik, teknisk infrastruktur och driftsförfaranden, eller den sökande ska bevisa att dessa resurser kan göras tillgängliga inom en rimlig förberedelseperiod innan den sökande tar sig an arbetsuppgifterna i enlighet med artikel 7.
- b) Den sökande ska kunna säkerställa att marknadsaktörerna har fri tillgång till information om den nominerade elmarknadsoperatörens arbetsuppgifter i enlighet med artikel 7.
- c) Den sökande ska vara kostnadseffektiv med avseende på gemensam dagen före- och intradagskoppling och ska i sin interna bokföring ha separata konton för funktioner som marknadskopplingsoperatör och för annan verksamhet, för att därmed förhindra korssubventionering.

- d) Den sökande ska affärsmässigt vara tillräckligt avskild från andra marknadsaktörer.
- e) Den sökande får inte, om denne utnämnts att ha ett nationellt lagstadgat monopol för tjänster inom dagen före- och intradagshandel i en medlemsstat, använda de avgifter som avses i artikel 5.1 för att finansiera sin verksamhet inom dagen före- eller intradagshandel i en annan medlemsstat än den medlemsstat där avgifterna samlas in.
- f) Den sökande ska kunna behandla alla marknadsaktörer på ett icke-diskriminerande sätt.
- g) Den sökande ska ha inrättat lämpliga arrangemang för marknadsövervakning.
- h) Den sökande ska ha inrättat lämpliga avtal om öppenhet och sekretess med marknadsaktörer och de systemansvariga för överföringssystemen.
- i) Den sökande ska kunna tillhandahålla nödvändiga clearing- och avräkningstjänster.
- j) Den sökande ska kunna inrätta de system och rutiner för kommunikation som krävs för samordning med de systemansvariga för överföringssystemen och med medlemsstaten (artikel 6.1)

De utnämningsskriterier som anges i punkt 1 ska tillämpas på ett sådant sätt att konkurrensen mellan nominerade elmarknadsoperatörer organiseras på ett rättvist och icke-diskriminerande sätt (artikel 6.2).

Ellagen (1997:857)

I ett beslut av nätmyndigheten enligt sådana riktlinjer som har antagits med stöd av förordning (EG) nr 714/2009 ska det anges att beslutet kan komma att ändras eller upphävas efter begäran av Europeiska kommissionen (12 kap. 1 b §).

Ei:s motivering till beslutet

Nasdaq Spot har i sin ansökan redogjort för hur de avser att kontraktera de resurser som krävs för att gemensamt och samordnat med övriga nominerade elmarknadsoperatörer kunna hantera driften av den gemensamma dagen före-kopplingen. Nasdaq Spot har också, genom att de redovisat sina finansiella tillgångar, lämnat en prognos för balans- och resultaträkning över de kommande tre verksamhetsåren samt beskrivit tekniska system, informationsteknik och driftförfaranden, uppvisat att de har de resurser som krävs för att kunna hantera de skyldigheter som åläggs en nominerade elmarknadsoperatör. Nasdaq Spot uppfyller därmed kriterierna i artikel 6.1 punkt a).

Nasdaq Spot har i sin ansökan uppgett att de kommer att publicera all relevant information om deras uppgifter som nominerad elmarknadsoperatör. Nasdaq Spot uppfyller därmed kraven i artikel 6.1 punkt b).

Nasdaq Spot har i ansökan redogjort för hur de ekonomiskt kommer att särredovisa verksamheten som följer av att vara nominerad elmarknadsoperatör från övrig verksamhet samt redogjort för principerna för särredovisningen. De redovisade principerna för särredovisning uppfyller kraven i artikel 6.1 punkt c).

När det gäller frågan om Nasdaq Spots verksamhet kan antas vara kostnadseffektiv är det inte möjligt att göra annat än en översiktlig bedömning av kostnadseffektiviteten utifrån befintligt underlag då verksamheten ännu inte är igång. Det finns i nuläget inte skäl att ifrågasätta att verksamheten kommer att drivas effektivt. Nasdaq Spot får därmed anses uppfylla kraven i artikel 6.1 punkt c).

Nasdaq Spot har i ansökan lämnat uppgifter om ägarstruktur samt namn på nyckelpersoner. Utifrån dessa redovisade uppgifter bedömer Ei att Nasdaq Spot lever upp till kravet på att den sökande ska vara affärsmässigt tillräckligt avskilt från andra marknadsaktörer enligt artikel 6.1 punkt d).

Ei konstaterar att Nasdaq Spot inte är utnämnd till att ha ett nationellt lagstadgat monopol för tjänster inom dagen före- och intradagshandel i en annan medlemsstat inom EU. Nasdaq Spot uppfyller därmed kravet i artikel 6.1 punkt e).

Nasdaq Spot har i sin ansökan beskrivit vilka krav som ställs för att en marknadsaktör ska kunna ansöka om medlemskap hos dem samt hur processerna ser ut för att ansöka om medlemskap. I Nasdaq Spots avtal för medlemskap, som kommer att finnas publicerat på Nasdaqs hemsida, beskrivs det bland annat vilken sekretess som gäller för berörda parter. På Nasdaqs hemsida kommer även deras handels- och clearingregler publiceras. Det finns utifrån lämnade uppgifter inte skäl att ifrågasätta att Nasdaq Spot kommer att leva upp till kriterierna i artikel 6.1 punkt f och h).

Nasdaq Spot nämner i ansökan att de kommer att delegera marknadsövervakningen och all dess verksamhet till Nasdaq Oslo. Nasdaq Spot har i sin ansökan redogjort Nasdaq Oslos rutiner för marknadsövervakning som kommer att vara på plats och vilka övervakningssystem som kommer att användas. I ansökan nämns även att potentiella överträdelser av artikel 3 och 5 i Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) 1227/2011 av den 25 oktober 2011

om integritet och öppenhet på grossistmarknaderna för energi (förordning (EU) 1227/2011) kommer att rapporteras till relevant tillsynsmyndighet. Ei bedömer att Nasdaq Spot genom detta uppfyller kraven i artikel 6.1 punkt g).

Nasdaq Spot har i sin ansökan uppgett att Nasdaq Clearing kommer hantera alla clearing- och avräkningstjänster åt Nasdaq Spot. Nasdaq Clearing står under Finansinspektionens tillsyn och har ansökt om utökat clearingtillstånd för fysiska energiprodukter hos Finansinspektionen. Det finns i nuläget inte skäl att ifrågasätta att Nasdaq Clearing kommer få ett utökat clearingtillstånd och att Nasdaq Spot har ett positivt beslut på det utökade clearingstillståndet innan handeln på dagen före-marknaden påbörjas. Ei bedömer därför att Nasdaq Spot uppfyller kravet i artikel 6.1 i) om att kunna tillhandahålla nödvändiga clearing- och avräkningstjänster.

Nasdaq Spot redogör i ansökan att i och med implementeringen av det nordiska ramverket för flera nominerade elmarknadsoperatörer (MNA) behöver de inte längre kunna kommunicera direkt med Svenska kraftnät på det sätt som tidigare krävts för att Nasdaq ska ha kunnat vara verksamma på den gemensamma dagen före-marknaden. Nasdaq Spot har i sin ansökan beskrivit de systemförändringar och tester som de genomfört mellan november 2019 och mars 2020. Nasdaq Spot har även förtydligat att alla kontrakt som Nasdaq Oslo hittills tecknat för att genomföra sina NEMO-funktioner, inklusive Single Day-Ahead Coupling Operations Agreement (DAOA), samt de rättigheter och skyldigheter som medföljt av dessa kontrakt, kommer att föras över till Nasdaq Spot när bolaget blivit utnämnd till NEMO. Nasdaq Spot får genom detta anses uppfylla kraven i artikel 6.1 punkt j) och h).

Sammanfattningsvis bedömer Ei att Nasdaq Spot uppfyller de krav som ställs i förordning (EU) 2015/1222 för att utnämnas till nominerad elmarknadsoperatör. Nasdaq Spots ansökan om att utses till nominerad elmarknadsoperatör i samtliga elområden i Sverige för utförande av gemensam dagen före-koppling ska därför godkännas.

Nasdaq Spot erbjuder ännu inte handel med fysiska energiprodukter i svenska elområden. Det finns av den anledningen skäl att följa Nasdaq Spots närmare införande av handel med fysiska energiprodukter. Nasdaq Spot ska därför senast den 31 december 2021 och därefter senast den sista arbetsdagen i varje efterföljande kvartal skriftligen informera Ei om utvecklingen av införandet av handelsverksamheten utifrån kriterierna i artikel 6.1 i förordning (EU) 2015/1222.

Rapporteringen ska fortgå fram till det kvartal som infaller närmast efter att Nasdaq Spot inlett handel med fysiska energiprodukter i ett eller flera svenska elområden.

Hur man överklagar

Information om hur man överklagar finns i bilaga 1.

Detta beslut har fattats av avdelningschefen Caroline Törnqvist. Vid den slutliga handläggningen deltog även enhetschefen Elin Broström, analytikern Tobias Lusth samt analytikern Alwan Mahmoud, föredragande.

Beslutet har fattats digitalt och saknar därför underskrifter.

Caroline Törnqvist

Alwan Mahmoud

Bilagor

Bilaga 1 – Hur man överklagar beslutet

Skickas till

Nasdaq Spot AB (delges)

Affärsverket Svenska kraftnät (för kännedom)

The Agency for the Cooperation of the Energy Regulators (för kännedom)

NEMO Committe (för kännedom)